

Vojaška moč držav kot kazalnik suverenosti, neodvisnosti in varnosti

Spletni portal Global Firepower je tudi letos objavil svojo lestvico držav, razvrščenih glede na njihovo vojaško moč. Z vpogledom v njihove razvrstitve želimo preveriti, katere države so najmočnejše na tem področju, kam je uvrščena Slovenija v primerjavi z drugimi državami, kako so uvrščene naše sosede in kaj to pomeni za Slovenijo. Na lestvici je 138 držav, ki jih Global Firepower ocenjuje po 50 kazalnikih. Podatke zbirajo in analizirajo iz javno dostopnih virov, če teh ni, pa pripravijo svojo oceno. Ob tem zagotavljajo, da je njihova metodologija ustrezna tudi za dovolj kakovostno primerjavo vojaške moči med malimi in velikimi državami.

Leta 2021 so na prvem mestu po vojaški moči ZDA, sledijo jim Rusija, Kitajska in Indija.

Global Firepower je letos Slovenijo uvrstil na 88. mesto. Leta 2020 je bila uvrščena na 100. mesto, pred nekaj leti pa je bila na 99. mestu. Trenutne uvrstitve naših sosed navajamo z dodanim mestom iz leta 2015 zaradi vpogleda v trend napredovanja ali nazadovanja na lestvici. Italija je na lestvici vojaške moči uvrščena na 12. mesto (16. mesto), Madžarska na 55. mesto (59. mesto), Avstrija na 59. mesto (34. mesto), Hrvaška pa na 63. mesto (62. mesto). V primerjavi z letom 2015 sta na lestvici

napredovali Italija in Madžarska. Glede na leto 2020 sta Italija in Madžarska ohranili enako uvrstitev, medtem ko sta Avstrija in Hrvaška na lestvici napredovali.

Turčija kot skrajna jugovzhodna članica Nata je po vojaški moči na 11. mestu, medtem ko je Nemčija na 15. mestu, Grčija pa na 29. Nevtralna Švica je po vojaški moči na 30. mestu med 138 državami.

Med desetimi balkanskimi državami, med katere so uvrstili tudi Slovenijo, smo na primer na 7. mestu. Srbija je na 4. mestu, Hrvaška na 5., Bosna in Hercegovina na 9., Severna Makedonija pa na zadnjem mestu.

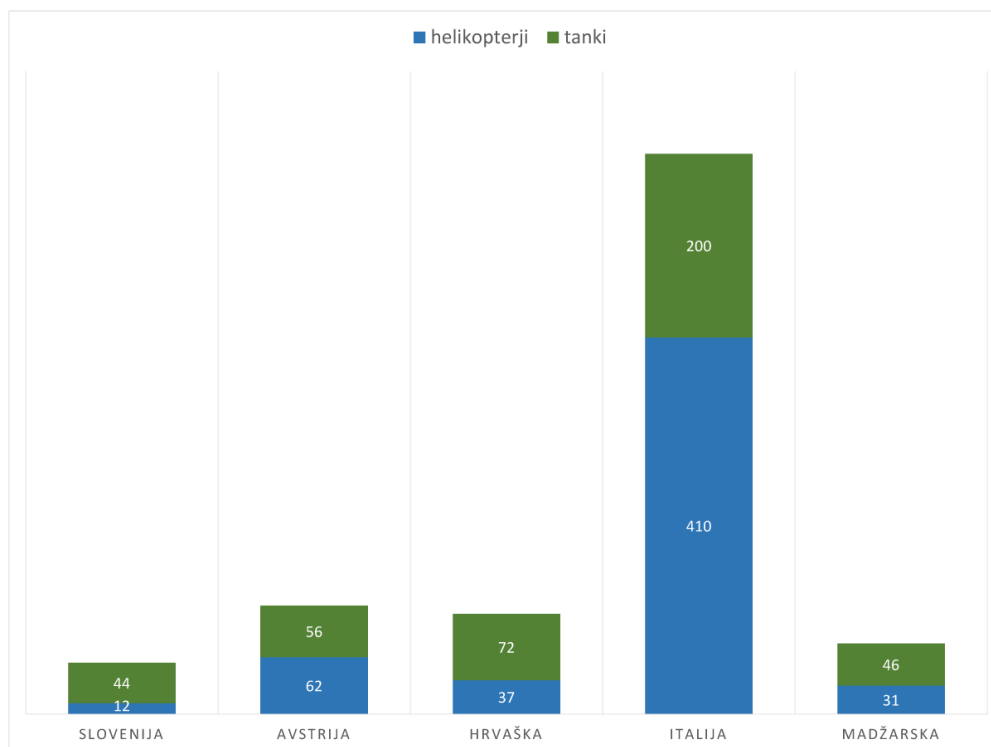
V naboru 34 evropskih držav je na prvem mestu po vojaški moči Francija, sledita ji Velika Britanija in Italija. Slovenija je na 26. mestu. Vse naše sosede so uvrščene višje, Madžarska na 17., Avstrija na 20. in Hrvaška na 22. mesto.

Global Firepower je države razvrstil tudi glede na regije, človeške vire, opremo, finančne vire, logistiko, naravne vire in geografijo. V rubriki človeški viri je sedem podrubrik. Ena izmed teh je stalna sestava oboroženih sil. Na tej lestvici je Slovenija na 126. mestu ob upoštevanju ciljnega stanja 7500 pripadnic in pripadnikov, Italija na 30. mestu s 175.000 pripadniki stalne sestave, Madžarska na 85. mestu s 25.000 pripadniki stalne sestave, Avstrija na 90. mestu z 22.500 pripadniki stalne sestave in Hrvaška na 103. mestu s 15.500 pripadniki stalne sestave.

V rubriki vojaška oprema je 22 podrubrik. V podrubriki tanki je na prvem mestu Rusija s 13.000 tanki. Sledijo ji Južna Koreja in ZDA, obe državi imata vsaka po nekaj več kot 6000 tankov. Med našimi sosdami jih ima največ Italija, in sicer 200, Hrvaška jih ima 72, Avstrija 56 in Madžarska 46. Slovenija je s 44 tanki na 95. mestu.

Na Zahodnem Balkanu ima največ tankov Bosna in Hercegovina, ki je na 48. mestu, in sicer jih ima 320, sledi ji Srbija s 304 tanki. Severna Makedonija jih ima 31, Črna gora in Albanija pa sta brez njih.

V podrubriki helikopterji so zajeti vsi njihovi tipi, od takih za logistične prevoze, bojne operacije, iskanje in reševanje do drugih. Največ helikopterjev imajo v ZDA, in sicer 5436, sledita jim Rusija in Kitajska.

Med našimi sosedami ima največ helikopterjev Italija, in sicer 410, in je tako na lestvici 138 držav na 9. mestu. Sledi ji Avstrija na 57. mestu z 62 helikopterji. Hrvaška jih ima 37, Madžarska pa 31. Slovenija je z 12 helikopterji na 111. mestu.

Na Zahodnem Balkanu po številu helikopterjev vodi Srbija z 51 helikopterji, kar jo uvršča na 62. mesto, sledita ji Bosna in Hercegovina z 19 in Albanija s 17 helikopterji. Črna gora in Severna Makedonija jih imata vsaka po deset.

Glede finančnih sredstev, ki jih države namenjajo za obrambne izdatke, so na prvem mestu ZDA s 740.500.000.000 ameriškimi dolarji. Sledita jim Kitajska in Indija. Nemčija je na tej lestvici na 4. mestu s 57.430.000.000 dolarji. Rusija je šele na 11. mestu z zneskom 42.129.000.000 dolarjev. Takoj za njo je Italija s 30.468.800.000 dolarji. Švica je na 45. mestu s 5.070.000.000 dolarji.

Italija je na tej lestvici na 12. mestu. Avstrija za obrambne izdatke namenja 3.300.000.000 dolarjev, Madžarska 1.905.000.000 dolarjev, Hrvaška 880.000.000 dolarjev, Slovenija pa 545.000.000 dolarjev in je na 96. mestu.

Srbija za obrambne izdatke namenja 1.140.000.000 dolarjev, Bosna in Hercegovina 220.000.000, Severna Makedonija 108.152.512 in Črna gora 75.000.000 dolarjev.

Kaj to pomeni za Slovenijo?

Slovenija je obkrožena z državami, ki bistveno več denarja namenjajo za oborožene sile. Nekatere za to področje skrbijo veliko bolj in precej več časa, kar se kaže tudi pri kadru, vojaški opremi in drugje. Ob dejstvu, da je Slovenija članica Evropske unije in Nata, se lahko počutimo bolj varne in bolj vključene v širše varnostno okolje, vprašanje pa je, ali tudi dovolj prispevamo. Razlog za skrb za vojaško moč večine držav je najverjetneje njihova varnost in varnost njihove soseščine.

Zadnja leta je bilo v Sloveniji nekaj nepredvidenih kriznih situacij. V letih 2010, 2012 in 2014 smo imeli težave z obsežnimi poplavami. Leta 2014 je Slovenijo prizadel žled, leta 2015 pa evropska migrantska kriza. Od takrat se spoprijemamo z nezakonitimi migracijami. Leta 2020 pa je evropski prostor in ves svet prizadel še covid-19. Dovolj razlogov za preprosto spoznanje. Za svojo varnost, suverenost in neodvisnost moramo najprej poskrbeti sami. Če bomo zmogli poskrbeti zase, bomo lahko pomagali tudi drugim. V takih kriznih situacijah so tudi druge države ravnale enako. Naprej so poskrbele zase in potem pomagale še drugim, tudi nam.

Poleg omenjenih kriznih situacij imajo države na Zahodnem Balkanu tudi veliko varnostnih in drugih izzivov. Iz podatkov spletnega portala Global Firepower lahko ugotovimo, da je vojaška moč na tem območju porazdeljena nesorazmerno. Dve državi, Hrvaška in Srbija, imata relativno veliko vojaško moč v primerjavi z Bosno in Hercegovino, Črno goro, Makedonijo in še nekaterimi državami v soseščini. Ravno ti dve državi sta v zadnjih nekaj letih dokupili in z donacijami prejeli veliko oborožitve, kar povzroča še večjo nesorazmernost med državami Zahodnega Balkana na tem področju. Seveda pričakujemo, da vse države skrbijo za svojo vojaško moč predvsem zaradi svoje varnosti, suverenosti in neodvisnosti. Kadar tega nekatere ne zmorejo, jim pomaga mednarodna skupnost v okviru vojaških operacij in misij. Tako je mednarodna skupnost še vedno prisotna v Bosni in Hercegovini ter na Kosovu. Leta 2021 še nič ne kaže na njihov umik, kar očitno pomeni, da ti dve državi še vedno ne zmoreta sami skrbeti za svojo varnost, suverenost in neodvisnost. S tega vidika lahko razumemo, da je ta del Evrope še vedno varnostno nestabilen.

Neodvisno od tega lahko v prihodnosti pričakujemo še veliko presenečenj v različnih oblikah, na primer kibernetike grožnje, biološko orožje, nezakonite migracije in

organiziran kriminal, paravojaške skupine in drugo, veliko pa bo tudi takih, ki bodo posledica podnebnih sprememb.

Kako bomo poskrbeli zase, je odvisno od nas. Mednarodna pomoč praviloma vedno pride, vendar s časovnim zamikom.

Izred. prof. dr. Liliana Brožič je v Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije zaposlena od 1996. Od leta 2009 je odgovorna urednica Sodobnih vojaških izzivov (prej Bilten Slovenske vojske), ki jih izdaja Generalštab Slovenske vojske. Kot raziskovalka je dodatno zaposlena na Fakulteti za državne in evropske študije, Nove univerze, pri projektu Integralna prihodnost Evropske unije, ki ga financira Agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.